

KULTURNI DAN, petek, 10. 4. 2020 1. razredi

ŠEGE IN NAVADE VELIKONOČNEGA ČASA

Velika noč je največji in najstarejši krščanski praznik. Kristjani se na ta praznik spominjajo Kristusovega vstajenja od mrtvih. Kristus naj bi vstal od mrtvih ponoči oz. zgodaj zjutraj, zato je bila tista noč res velika (od tu izhaja ime praznika). Kristjani verjamejo, da naj bi z vstajenjem odrešil svet. Že od nekdanj pa velika noč v domove prinaša veselje in upanje.

KATERI SO SIMBOLI VELIKONOČNEGA ČASA?

https://uciteljska.net/ucit_dl.php?id=8795&n=0

Cvetna nedelja je uvod v veliki teden, v katerem se kristjani spominjajo zadnjih dni Jezusovega življenja. Na ta dan katoliški verniki blagoslavljujejo oljčne veje ali pomladansko zelenje, povezano v šope ali butare.

S cvetno nedeljo povezujemo zelo staro šego. Ljudje so zbirali »sveto« rastlinje, ki naj bi varovalo pred strelo in drugimi naravnimi dejavniki, na katere ne moremo vplivati, prav tako pa naj bi pospeševalo rast, plodnost in odganjalo zle sile ter bolezni.

Cvetni nedelji sledi **veliki teden**, v katerem gospodinje pripravljajo velikonočne jedi. Veliki petek imenujemo tudi dan žalosti, na ta dan pa v cerkvi ni maše. Na Slovenskem veliki petek velja za najstrožji postni dan.

KAKŠNE SO NAVADE OB VELIKI NOČI?

S pepelnico se prične post. Četrtek pred veliko nočjo je zadnji dan, ko je še dovoljeno opravljati dela za zemlji. Do takrat je potrebno opraviti tudi spomladansko čiščenje, saj mora biti hiša na veliko noč čista in pospravljena.

V soboto zjutraj sledi blagoslov ognja in vode s tlečo drevesno gobo. Po blagoslovu pričnemo kuhati, peči, barvati pirhe, v popoldanskem času pa so dobrote položimo v košaro in jih nato pokrite z belim prtičkom, odnesemo k maši -k »žegnu«. Letos ne bo tako.

ČE ŽELIŠ, SI POBARVAJ PIRH S ČEBULNIMI OLUPKI

<https://www.youtube.com/watch?v=4jsf48eEq-k>

»**Žegen**« se lahko poje šele v nedeljo zjutraj, razdelimo pa ga tudi med živali. Zajtrk je torej slovesen, poln hvaležnosti in spoštovanja.

Po starem ljudskem običaju se velikonočni zajtrk prične tako, da oče, ki je glava družine, prvi pirh razdeli med vse družinske člane.

Na velikonočni ponedeljek ponekod potekajo igre s pirhi.

Najbolj znane igre so sekanje in zbijanje pirhov, pa tudi valicanje (trkljanje pirhov ob pirh). Priljubljeno je pa tudi ciljanje pirhov, pri katerem tekmovalci v pirhe mečejo kovance.

Za otroke je pa najbolj zanimiva igra – skrivanje pirhov po vrtu ali stanovanju, da jih otroci iščejo. Tudi ta ponedeljek se lahko doma igrate to igro.

V ZVEZEK ZA SPO SI NARIŠI IGRO- LOV NA PIRHE.

Potrebuješ pisalo, ravnilo ali zamašek za risanje krogov, dve igralni figurici ali več(lahko si jih sam izdelal iz kartona, igralno kocko, modro in rdečo barvico in 10 čokoladnih jajčk ali izrezanih jajčk iz kartona (od odpadne embalaže).

Pravila igre:

Jajčka postaviš na prazna polja, figure postaviš na start in mečeš kocko. Prestaviš za toliko polj, kot je pik na kocki. Če prideš na polje, kjer je jajčka, jo pobereš, če prideš na modro polje narediš 10 počepov, če prideš na modro polje pa 10 x poskočiš. Pravila lahko spreminjaš. Zmaga tisti igralec, ki je pobral več jajčk.

Velikonočni ponedeljek - čas, ko zajčki nosijo pirhe?

Na velikonočni ponedeljek ljudje hodijo na obiske k sorodnikom in znancem, sicer pa pravimo, da **zajček nosi pirhe**, ki jih ponekod nastavi skrite med rože v grmovju.

Kaj ima zajček skupnega z veliko nočjo?

Izgleda, da je za prepletanje velike noči z zajčkom zaslužna stara nemška zgodba o siromašni materi, ki svojim otrokom ni mogla kupiti hrane in daril. Ni imela denarja, imela pa je domišljivo. Pisano je obarvala jajca in jih skrila v vrtu. Otrokom je povedala, da je zunaj skrila presenečenje, in pohiteli so na vrt. Nenadoma pa se je med jajčki pojavil zajec. Malčki so sklepali, da jim je ravno on prinesel barvita darilca.

Od tedaj otroci po vsem svetu za veliko noč od zajčka neučakano pričakujejo jajca in darila. Zajčki pa so, zaradi številnih potomcev, tudi simbol plodnosti in novega življenja, ki se prebujata spomladi.

In tako je za otroke zajček najbolj priljubljena figura tudi za ustvarjanje v velikonočnem času.

Velikonočnih zajčkov in pisanih pirhov so najbolj veseli otroci – tisti, ki še verjamejo, da jim je zares prinesel zajček in vsi ostali majhni in veliki otroci po srcu. Ustvarjanje pisanih jajc, zajčkov, piščančkov, ..., navdihuje številne ljudi z ustvarjalno žilico ter nekako v nas prebudi pomlad, pa naj se gre za rojstvo v krščanskem smislu ali v posvetnem.

IZDELAJ SI SVOJEGA ZAJČKA-PODSTAVEK ZA PIRH (zajčkov ne rabiš barvati, so lepši naravne barve)

https://www.youtube.com/watch?v=6qnk_ueubu8

ALI

IZDELAJ SIMPATIČNEGA VELIKONOČNEGA ZAJČKA IZ NOGAVICE

<https://www.youtube.com/watch?v=6qlfXvuYu6g>

Imate tudi vi doma kar nekaj nogavic brez para? Z malce kreativnosti lahko iz njih izdelate prav simpatične **velikonočne zajčke**. Unikatni zajčki bodo razveselili vas in vašo družino, ter polepšali vaš dom za veliko noč.

Vsekakor vsakemu želimo ob tem prazniku, da ga praznuje na svoj način.

Veliko zajčkov in pirhov vam želimo!

Spodaj je še nekaj zabavnih nalog. Reši če želiš.

VELIKONOČNI PIRHI-DOPOLNI, POBARVAJ

https://uciteljska.net/ucit_dl.php?id=6928&n=0